

Danmarks ældste arbejdende elektriker

Som snart 75-årig nøjes han med at møde fire dage om ugen, men han løber stadig fra kolleger og klatrer i master

Af Niels Stoktoft Overgaard

Foto: Lars Holm

Johannes Frandsen brænder som en projektør for alle, der taler om, at danskerne skal arbejde længere. Han holder kun fri om mandagen, selv om han i år fylder 75. Hans arbejdsglæde er så stor, at han ingen planer ejer om, hvornår han stopper. Hans 21 år yngre mester spørger med, at de sikkert holder op samtidig.

Danmarks måske ældste stadig erhvervsaktive elektriker er heldig med, at hverken fysikken eller hukommelsen er mærket af hans alder. Johannes Frandsens kolleger siger stadig "Ta' den med ro" til ham, når han løber ud af varevognen. Da virksomheden fældede et par gamle træer, gik han straks i gang med at grave rødderne op. De skulle ikke skæmme grunden!

Da Johannes Frandsen fyldte 70, aftalte han egentlig med mester at holde fri mandag-tirsdag, men det lykkedes kun i én uge. Ugen efter havde kontordamen booket en opgave til ham om tirsdagen, fordi hun glemte, han skulle have fri. I pressede perioder kan han også finde på at komme om mandagen.

Minister-elektriker

Johannes Frandsen har i snart 46 år arbejdet hos Skals Installationsforretning nord for Viborg. Han har beholdt jobbet så lang tid, også selv om han udeblev den første dag. Da fødte hans kone sønnen Bent – som i dag er tillidsrepræsentant i virksomheden!

Den udholdende elektriker er ekspert i hvidevarer. Installerer og reparerer. Han har også passet vaskemaskinen hos Anders Fogh Rasmussen, der i mange år boede i Skals. Johannes Frandsen kommer stadig hos to andre tidligere ministre på egnen – Bjørn Westh og Henning Grove.

Firmaets retningslinjer er, at der skal to mand til at flytte de tunge ting, og Johannes Frandsen er almindeligvis tro mod forholdsregler. Men en af hans svage sider er tålmodighed. Hvis

han skal vente for længe, vipper han selv opvaskemaskinen på en sækkevogn.

Fortryder efterløn

Johannes Frandsen får udbetalt folkepensionens grundbeløb på cirka 5.000 kr. om måneden før skat. Dermed er hans indtægt med 29 timer om ugen næsten som da han arbejdede på fuld tid.

Kun ét sted har Johannes Frandsen problemer med at køre træt. Det er foran fjernsynet om aftenen.

- Helbredet og firmaet bestemmer, hvor længe jeg fortsætter. Jeg kender folk, som har fortrudt, de gik på efterløn, fordi de ikke aner, hvad de skal lave. Nogle vil måske sige, at jeg kunne trappe lidt mere ned ved også at holde fri fredag, men det dur slet ikke. Det er altid om fredagen, at folk kommer i tanke om, deres vaskemaskine har været i stykker nogle dage, og den skal gerne ordnes straks, når nu børnene kommer hjem i weekenden fra efterskole osv.

Højspændingsprøver

Johannes Frandsen skifter stadig mastesikringer. Han afviser, det skulle være farligt for en snart 75-årig at kravle op. Bare sikkerhedsbælte og andre bestemmelser overholdes.

- Det eneste problem er de skide dækskinner. Hvis der er mere end to, er det ikke til at placere masteskoene, klager Johannes Frandsen.

Han er også firmaets ekspert i fejlretning af installationer. Kollegerne må jævnligt ringe til ham, fordi han kan huske gamle regler.

- Forleden brugte han en højspændingsprøver til at finde en fejl i en drosselspole i en kælder. Jeg vidste slet ikke, at vi havde sådan et apparat, indrømmer søn Bent Frandsen.

Nej til edb

Telefonanlæg arbejder Johannes Frandsen også med. Det eneste, han ikke vil have med at gøre, er edb!

- Det har jeg ikke begreb om og vil ikke beskæftige mig med. Jeg har ingen computer derhjemme, og så længe jeg arbejder, har jeg ikke tid til at granske i det. Jeg kan godt lave en edb-installation, hvis jeg får at vide, hvordan det er med

ledningerne, men ellers skal der jo også være opgaver til de unge at arbejde med.

Johannes Frandsen bruger sin mobiltelefon mange gange om dagen, men SMS-beskeder er han heller ikke kommet i gang med. Der er nok andet at tage sig til, og han bruger sin frihed til at sætte grænser for, hvad han vil tage fat på.

Telefonselskab

El-faget begyndte Johannes Frandsen i som lærling for snart 56 år siden. Hans forældre drev gård, og de mente, sønnen også skulle i landbruget. Han kom ud at tjene på ejendomme som sine kammerater, men som 19-årig rykkede han sig fri.

Egentlig ville Johannes Frandsen gerne have været i et telefonselskab, men det var han blevet for gammel til. Han arbejdede på sit lærested gennem i alt ni år. Så kunne han ikke længere spændes med mester.

- Han behandlede lærlingene dårligt, og jeg tog deres parti. Da mester sagde tre lærlinge op, rejste jeg dagen efter.

Johannes Frandsen tager sig stadig godt af lærlinge. Når der skal ordnes en kabelrende, så begynder eleven i den ene ende, og han tager selv fat i den anden.

Johannes Frandsen kører aldrig træt på arbejde.

74-årig klatrer op! Højder bekymrer stadig ikke Johannes Frandsen.

Alsidig er Johannes Frandsen. Seniorelektrikeren kan stadig grave store træerødder op.

\$@

Sådan vil de holde på seniorer

Den næstældste elektriker i Skals Installationsforretning er 56 år, og virksomheden gør sig tanker om, hvordan den kan holde fast i seniorerne. Medindehaver Ole Jensen tror, det blandt andet handler om at tilpasse opgaverne. At de ældre får lov at lave de opgaver, som de synes er særligt interessante.

- Hvis vi havde presset Johannes til at arbejde med edb, så tror jeg, han havde sagt op. Vi har også fritaget ham for elektroniske arbejdssedler, fortæller Ole Jensen.

Frihed er en anden vigtig faktor, tror de i Skals. Både i det daglige arbejde og med hensyn til for eksempel flekstid.

Snart 75-årige Johannes Frandsen siger, at han vil have svært ved at undvære kammeratskabet på arbejdspladsen. Men derudover er det vanskeligt for ham at begrunde sin lange tid på arbejdsmarkedet og i firmaet på andre måder, end at han har været "tilfreds". Kolleger skæmter med, at nu har hans bil vænnet sig til at køre fra hjemmet i Møldrup til Skals...

- Jeg har ikke ledt efter et firma, hvor jeg måske kunne få lidt mere i løn. Der er ikke noget ved at tjene meget, hvis du har det ad hekkenfeldt til, mener Johannes Frandsen.

Seniorløn

Han har det frit og passer sig selv. Mestre gennem tiderne er kommet og har kigget, men han bestemmer selv, "som samvittigheden tillader".

Skals Installationsforretning giver individuel løn. Der er intet fradrag for alder!

- Det sker jo jævnligt, at vi må krybe til korset og trække på Johannes Frandsens store erfaringer, siger Ole Jensen. Han er stadig en fuldgyltig medarbejder.

Søn og far nyder ofte hinandens arbejdssamvær. Bent Frandsen er også tillidsrepræsentant for Johannes Frandsen.

\$@

Den indpakkede fiskestang

Johannes Frandsen siger, at hvis han skulle blive "arbejdsledig", så vil han ud at fiske. Fiskestangen står klar. Den gav familien ham, da han fyldte 67, og de regnede med, han snart skulle pensioneres. Men søn Bent Frandsen tvivler på, fiskestangen nogen sinde har været ude af posen.

- Jo, jo, afviser han far.

\$@

Dygtigere lærlinge

I gamle dage var alting meget bedre, trætter mange ældre mennesker deres omgivelser med. Sådan er Johannes Frandsen heller *ikke*. Han mener, at firmaets seneste tre lærlinge er de "vildeste" af de mange, han har været med til at uddanne. Han mærker, at lærlinge stiller flere og flere berettigede krav om, hvad de vil lære.

Johannes Frandsen husker mange af de gamle elever. Flere af dem har høje stillinger i dag, for eksempel Steen Larsen, der virker som installationsmester i Energi Midt i Skive.

Når tidligere lærlinge kommer på besøg, spørger de altid:
- Johannes er her vel endnu?!

\$@

Junior passer på!

Når Søren Jensen skal bestille varer, begynder han altid med de ting, som Johannes Frandsen skal bruge. Han ved, der venter et møgfald, hvis han glemmer noget til firmaets ældste mand. Johannes Frandsens loyalitet over for kunderne er enorm. Når han har lovet noget, vil han holde det.

Selv om Søren Jensen er søn af mester og barnebarn af firmaets stifter, så skåner Johannes Frandsen ham ikke. Han passer sit arbejde og vil leve op til kundernes forventninger. Og så dur det ikke, hvis junior sløser!

\$@

Frokost med flødekager

Johannes Frandsen har aldrig røget og drikker kun beskedent, men han kan godt lide flæskesteg, frikadeller og medisterpølser. Han tænker over sin mad, men det er ikke en særlig kost, der har givet ham et langt arbejdsliv.

Da Bent og Johannes Frandsen var yngre, delte de hver fredag en walesstang – oven på madpakken. Eller de spiste tre flødekager – hver.

- Men da arbejdede vi også til kl. 16 om fredagen, forklarer Johannes Frandsen.

\$@

Karrieren

- Som ung oprettede Johannes Frandsen en privat telefoncentral med 13 abonnenter. Den passede hans mor, indtil de solgte gården. Han var faktisk klar til at indføre en fuldautomatisk central, indtil han fandt ud af, Jydsk Telefon havde eneret på dem.
- Da Johannes Frandsen kom til Skals, var en af de første opgaver at ombygge fra jævnstrøm til vekselstrøm. Byen havde sit eget elværk på jævnstrøm. Han havde da lige været med til den samme ombygning i Møldrup, hvor han lærte faget
- Kunder beder om, at det er Frandsenerne, der kommer ud til dem. Junior i Skals Installationsforretning, Søren Jensen, har engang prøvet at køre ud til sådan et hjem, fordi Johannes Frandsen havde ferie. Han blev sendt hjem igen! Kunden kunne godt vente otte dage på at få lys i køkkenet...

\$@

Han laver det, der ikke kan betale sig

Skals Installationsforretning har tilsyneladende løsningerne på at få folk til at virke længe. Firmaets stifter, 78-årige Ivan Jensen, er stadig medindehaver og kommer jævnligt på værkstedet. Hans søn, Ole Jensen, fortæller, at han reparerer det, som andre siger, ikke kan betale sig at lave, for eksempel håndmiksere og kaffemaskiner.

- Jeg har også lige ordnet pandelygten for lægen, siger Ivan Jensen. Han kunne ikke undvære den i de otte uger, det ville tage at få en ny.

Skals Installationsforretninger er et dobbelt familiefirma. Johannes Frandsen har oplært både sin egen søn, Bent, og den nuværende indehaver, Ole Jensen, og hans søn, Søren. Firmaets stifter, Ivan Jensen, var Johannes Frandsens første mester i Skals. Nu hjælper tredje generation Frandsen også somme tider i firmaet.

\$@

To gange sygdom

Ældre ynder ofte at fortælle, at de aldrig har haft en sygedag, men det gør Johannes Frandsen ikke. Omkring påsken 1967 døjede han med ryggen, og det kostede tre ugers fravær. Måske pressede han kroppen for hårdt. Han byggede hus til familien til kl. 2 om natten. Lejligheden var sagt op, og villaen skulle være færdig!

I 2006 var Johannes Frandsen sygemeldt i to måneder med et smadret knæ. Han faldt over en tynd hundesnor på en stenbro. Lægen tvivlede på, han kom til at gå igen.

Men sidste år gentog han rekorden: Nul sygedage!

Johannes Frandsen prøver ikke at gøre sig til Tarzan. Han har haft to længere sygeperioder i løbet af 45 år.